

AHOL ASSZONY A KULTUSZMINISZTER.

— Beszélgetés Nina Banggal, Dánia köz. ktatásiügyi miniszterével. —
Kopenhága, július.

Az óriási előszobában Pallas Athéné szobra áll és két kávéscsésze van a hosszú asztalon. Nagy csönd. A szolgál keltezik benne, hogy Nina Bang, Dánia kultuszminisztere elfogad és csakugyan kitzeni, hogyha egy kicsit várni tudok, szívesen beszélek velem. Végre beléphetek egy hosszú, nagy terembe, ahol fáradt mosollyal fogad, kedvesen kezét nyújtva az őszhajú Nina Bang. A teremből nyílik a tágas dolgozószoba, itt áll szép, nagy íróasztala. A névjegyet forgatja, furcsa neki, hogy a vezetéknévem áll elől, de persze, mondja, ez nálunk így szokás.

— Én is voltam Budapesten egyszer, heidi, egy szociáldemokrata kongresszuson. Nagyon tetszett ott nekem minden. Sajnos, csak autóból nézhettem meg a várost, de emlékszem, nagyon szépen fekszik a Duna partján. Tudom, színeshimzésű párnákat is vásároltam ott.

Elkezdem a kérdezősködést s Nina Bang szívesen, részletesen felel a kérdéseimre.

— Miben rejlik tulajdonképpen a dán nőmozgalom sikerének titka?

— Hja, én azt nem tudom, igazán nem is tudom. Nincs is itt nagy nőmozgalom — mondja —, hiszen a nők már mindent elértek nálunk, amit elérhettek. A mi társadalmunk demokrácia és én nem is tudom hogyan, de ez már egyszer így van, hogy itt a nők szabadon mozoghatnak, járhatnak kávéházakba, senki nem fog ebbe beleszólni.

— Miképpen látja a látható eredményt a dán nőmozgalomnak?

— A nők jogai, a választójog és választhatóság joga, a hivatalviselési jog. Minden hivatalhoz odaengedték a nőket, kivéve az egyházi és a katonai hivatalokat. Azután a nők díjazása ugyanaz, mint a férfiaké. Jobb házassági törvényt kaptak.

— A dán parlament önképviselői milyen fontosabb indítványt nyújtottak be?

— A nőképviselek nem reprezentálják a dán nőket. Van itt egy konzervatív hölgy a parlamentben, de ez sem reprezentánsa a nőknek. Én magam is első és főszóban szociáldemokrata vagyok.

— Minisztersége alatt milyen nevezetesebb reformokat hajtott végre és milyen változtatásokra készült még?

— Ugye, kétféle reformok lehetségesek: adminisztratív és törvénykezési. Ez utóbbitak nagyon nehéz keresztülvinni. Egy kis törvénykezési reformot sikerült behoznom, mely a könyvtárak modernizálására vonatkozik. Két nagy könyvtárunk van: Kopenhágában egy és Jütlandban egy, melyek elavult szisztéma szerint voltak berendezve. Meg akartam szüntetni azt, hogy hatalmas, nagy házakat töltsenek meg régi újságokkal.

— A jövőben keresztülvendő reformok érdekében még sokat kell küzdenem. Az iskolák ügyének régi vitás kérdése most ismét felszínre került. Ugyanis a parasztságnak 30 évig, mielőtt utalomra került, mindig a nyilvános iskolák ellen volt és csak privát intézeteket akart. Ez ellen a felfogás ellen azán közelmelk indultak meg a nyilvános iskolák érdekében. S ezek az ellenszándékok ma ismét aktuálisak. Nagyon sok beszédet tartottam az úgynevezett Schu versamlungokon az ügy érdekében. Dánia legsötétebb vidékein, Jütland nyugati részében is beszélttem 3-4000 fős gyűléseken elől.

— Az adminisztratív reformok közül többet sikerült kivinnem. Új hivatali szisztéma, hogy az fölönbizsgálja a privát intézeteket, melyek mindig támogatást kértak s nem tudjuk, van-e rá szükségük. Ezen elől is nagyon megvizsgálni sok munkát adott. Reggel 10-től este 7-ig a hivatalban vagyok, magam is csodálkozom, hogy kibírom.

— Egy, Dániában nagyon fontos re-

formot vittem keresztül a külföldiekkel összeházasodók számára. Eddig ugyanis külföldivel való házasság által a nők elvesztették állampolgárságukat s ha itt éltek Dániában s a férj meghalt, itt álltak minden polgárjog nélkül s ez mind rájuk, mind a gyerekekre nagyon hátrányos volt. Most tehát idegen állampolgárok feleségei megmaradnak dán állampolgároknak, ha Dániában élnek s nem sárlék meg az államrendet.

— Még a háborúról és a békéről szeretném a véleményét hallani.

— Én teljesen béképárti vagyok, — mondja Nina Bang. Úgye régen Dél-

Franciaország küzdött Észak-Franciaország ellen, Stórszág Anglia ellen s ezek a harcok teljesen elcsendedtek. Én azt hiszem, hogy amint Észak-Franciaország és Dél-Franciaország, vagy Stócia és Anglia közt kiharcolt volna ma a háború, vagy hogy amint mi itt békében élünk, — úgy lesz egyszer majd az egész világon.

Még egy autogrammos fényképet kérek a közoktatásiügyi miniszterétől, de az sajnos, nincs nála, hanem menjek el másnap a lakására s ott megkaphatom. Amint hogy meg is kaptam. Bucuzáskor kedvesen nyújtja a kezét, fáradt és egy kicsit meg is van hűve.

Sz. Szigethy Vilma.

Az „Az Ujság” és a „Szeged” ügye az Ujságírók Egyesületében.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

Az Ujságírók Egyesülete ma délután tartotta közgyűlését. Habár Mihály elnök vezetésével, aki bejelentette, hogy hat hét súlyos munka után és a volt Szeged betiltásának visszavonása után, az *Az Ujság* új címmel vasárnap ismét megjelenik. Hálás köszönettel tartozunk — mondotta — a parlamenti újságíróknak, akik az ismert elismerésük után magukévá tették a Szeged, illetve a *Délmagyarország* és az *Az Ujság* ügyét és minden erejükkel eljárta, hogy a két naplóp ismét megjelenhessen. Rámutat azokra a támadásokra, amelyek a sajtót és úgy látszik, hogy manapság úgy bánnak a sajtóval, mint ahogy néhány évvel ezelőt a fosztogatókkal és a gyilkosokkal bántak. Végül bejelentette, hogy az újságírók fizetésének rendezése érdekében harcot fognak indítani.

Barany Miklós az *Az Ujság* nevében beszélt. Köszönetet mondott az egyesületnek azért a munkáért, amelyet az *Az Ujság* érdekében végezett. Külön köszönetet mond *Habár* Mihálynak.

Ezután Róna Lajos a Szeged, illetve a *Délmagyarország* szerkesztőjének megbízásából fejezte ki köszönetét azért a munkáért, amellyel lehetővé tették, hogy a *Délmagyarország* megjelenhessen. Külön köszönet jár ezért az

egyesület elnökségének és Szatmári Mórnak.

Ezután Sall Dezső főtitkár évi jelentése következett, majd Perslén Adám szólt fel. Rámutatott a legközelebb bekövetkező sajtóeseményekre és arra a támadásokra, amelyek az újságírók adalmat mindinkább érik. Rámutatott arra, hogy a hatalom milyen elbánásban részesíti a sajtót. Van egy másik jelenség is — mondotta — és pedig a folyamatba tett büntetőeljárások, amelyekkel a sajtó ellen intéztek. Megütöközéssel szerzett tudomást arról, hogy egyik képviselő azt a nyilatkozatot tette közzé, hogy nem többc, hanem csupán az ő intézkedésére és rendelkezésére járnak el sajtó ügyekben. Megemlékezett Boross Lászlóról és letartóztatásáról. Nem lehet ennek más tanúsága, minthogy a sajtószabadságot akarják elnyomni. Indítványozza, hogy küldjön ki az egyesület egy ötös bizottságát, amelynek feladata az legyen, hogy kellő munka után tegyen előterjesztést, miképpen lehetne a sajtótársadalom ellen mutatkozó fenyegető jelenségekkel szemben eredményes harcot felvenni. A közgyűlés az indítványt elfogadta és az indítvány értelmében egy ötös bizottságot alkott.

Ezután megválasztották alelnököknek Hegedűs Gyulát és Felek Gyulát.

A városi kereskedelmi iskola igazgatója nem taníthat heti négy óránál többet.

A városi kereskedelmi iskola igazgató-tanácsa péntek délelőtt a polgármester elnökletével ülést tartott, amelyen Nyáry György igazgató beszámolt az elmúlt tanév eredményeiről. Elmondotta beszámoló jelentésében, hogy a négy évfolyamu és hat osztályu iskolának százhetven levezágot növekedése volt. A növendékek nyolcvanhat százaléka megtelelt a vizsgálatokon és csak tizenhárom százaléka bukott el, ami a békébeli huszonnyolc százalékos bukási arányszámhoz viszonyítva a tanulmányi eredmény érdemzetes javulástól tesz tanúbizonyságot. Ugyancsak, mint érdemzetes jelenséget említette meg az igazgató, hogy az elmúlt tanévben csak egyetlen egy növendék maradt adós egy negyedévi tandíjjal, pedig az évi tandíj elég tekintélyes összeg, 850.000 korona volt.

Bemutatta ezután Nyáry György az intézet jövő évi költségvetését, amely szerint 323 millió korona várható tandíjbételel szemben 438 millió korona lesz a kiadás, a városra tehát 115 millió koronás deficit kiegyenlítése vár. A költségvetés szerint a tandíj még a tavalyinál is lényegesen magasabb lesz. Évi 80 aranykorona, vagyis 14.500-as szorzószámmal 1.160.000 papírkorona. A köznevelési és a hadiörvények, hadirokkantok gyermekei, valamint a hadiárva egy kultuszminiszeri rendelet értelmében a tandíjnak csak a felét fizetik, egész tandíjmentességet azonban ebben az iskolában senki sem kaphat. A nyolcvan aranykoronás tandíj kivétel a növendékeknek 10 aranykoronát kell fizetniük a felvételi vizsgánál, négy-öt aranykoronát pedig érettségij, anyagi, meg még néhány egyéb díj címén, hogy végére nézve egyéni költségvetés a tandíj a száz arany, vagy

másfélmillió papírkoront, ami bizony meglehetősen súlyos terhet jelent azokra, akik kenyérkereső pályára hajtanak felkészülve a város kereskedelmi iskolájában. A legfurcsább minden díj között a 10 aranykoronás felvételi díj, ami a háború előtt és az aranyandíjak bevezetése előtt ismeretlen fogalom volt és úgy vélték, hogy most, amikor ismét az aranyandíj jött divatba, ismét elvesztette létalapját.

Az igazgató-tanács azonban a költségvetéshez és ennek keretében a horribilis tandíjakhoz is ellenvetés nélkül hozzájárult.

Nyáry György igazgató ezután egy személyes természetű ügyet terjesztett az igazgatótanács elé. Elmondotta, hogy a város tanácsa nemrég kérdést intézett hozzá, vajon le adja-e intézetében az iskolai igazgatók számára megállapított heti tíz köteles órát? A tanácshoz intézett válaszában bejelentette, hogy csak heti négy órát ad ugyan, az óralátogatásokkal együtt azonban heti óraszámával jóval meghaladja a minimumot. A tanács erre felhívta a kereskedelmi iskola igazgatóját, hogy a jövő tanévben az érvényben levő rendelkezések alapján állítsa össze az órarendet és felírt a kultuszminiszteriumba is, hogy a kultuszminiszter utasítsa a főigazgatót, hogy a kereskedelmi iskola jövő évi órarendjét, ha abban az igazgató nem szerepel legalább tíz órával, ne hagyja jóvá.

Nyáry György ezután felolvasta a városi kereskedelmi iskola szervezeti szabályzatának idevonatkozó rendelkezését, amelyek szerint a három évfolyamu és három osztályu régi iskolára vonatkozott a tíz órá minimum. Az intézetnek most négy évfolyamu és hat osztálya van, ami az igazgató elfog-

latát lényegesen növeli. Heti négy óránál többet azért nem adhat, mert ugyanolyan képesítésű rendes tandíj megkötő működik az intézetnél, akik eldőlnek a kötelező heti tízenyolc óra keretében a kérdéses tantárgyak előadását, red tehát nem is jutna több, heti négy óránál.

Az igazgatótanács elfogadta az igazgató álláspontját és elhatározta, hogy állásfoglalásáról hivatalosan értesíti a tanácsot azzal, hogy korábbi, tévesen hozott határozatát helyesze hatályon kívül.

Néhány jelentéktelenebb ügy leárnyalása után az igazgatótanács ülése véget ért.

Duisburg, Düsseldorf és Ruhrort városokat nem ültetik ki.

Páris, július 10. Hír szerint a rajnai területek kiürítését úgy értelmezik, hogy Duisburg, Düsseldorf és Ruhrort kiürítésére nem vonatkozik. Vindelve és Briand megállapították, hogy e három város nemzetközi akció alapján került megszállás alá, miért is kiürítésük nem a franciáktól és belgáktól, hanem a szövetségesek összességétől függ. Ez az állásfoglalás nyilván a három említett város megszállásának további bizonyítékát időre való fenntartását jelenti.

A cseh állam és a Vatikán viszálya.

Praha, július 10. A külügyminisztériumhoz közelálló *Narodni Svobodnie* című lap a következőket írja:

Bizonyos jelek mutatkoznak arra, hogy megvív a hajlandóság a pápai nuncius elűzése ügyében a békés elintézésre. A lap azt követeli, hogy bizonyos érdekek most szorultak háttérbe. A kihívás fu'ságosan erős volt ahhoz, hogy napirendre lehessen feleltetni. Vagy azonnal elégtételt kap az állam a sértéstől és keresztülvizsi az egyház és az állam szétválását, vagy pedig harcra kerül a sor mindazon elemek ellen, akik védelmükbe veszik azt a kihívást, amelyet az állam egy olyan hatalom részéről szenvedett el, amely kezdettől fogva ellenes érzelmekkel viseltetett a kormány iránt.

A vitás állampolgárságok rendszése.

Varsó, július 10. A népszövetségi egyesületek ligájának varsói közgyűlése, amely tanácskozásait most fejezte be, többi között szó esett azoknak a szerencsétleneknek ügyeiről is, akik a saintgermaini és trianoni szerződések végrehajtásának nehézségei miatt állampolgárságukat veszítették, illetve vitás helyzetbe jutottak. A nagygyűlés ebben a kérdésben határozati javaslatot fogadott el, amelyben megkérte a Nemzetek Szövetségének Tanácsát, hívja fel az osztrák-magyar monarchia utódállamait, hogy ratifikálják azt az egyezményt, amelyet ezeknek az eseteknek eloldása céljából még 1922-ben írtak alá Rómában. Az egyezményt idáig csupán Olaszország és Ausztria ratifikálta.

Nagy Vince beszámolója Debrecenben. Debrecen III. kerületének nemzetgyűlési képviselője, dr. Nagy Vince vasárnap délelőtti tartja beszámolóbeszédét. Vasárnapi beszámoló beszédében felöleli majd a napi politika minden aktualitását, de ezenfelül körvonalozza a haladó eszmék helyzetét a világpolitikában is. Éjjel jelenik Debrecenből: Nagy Vince beszámolója a rendőrség nem engedélyezte. Erre Debrecen lakossága elhatározta, hogy vasárnap este vacsorát fognak rendezni és ezen fog Nagy Vince felszólalni.

Ifjusági könyvek
gazdag választéka a
Délmagyarországnak
költőnkönyvtárban, Dugonics-ter 11. sz.
T e l e f o n 306.

Hágiban katonazene ma szombaton este 7 órai kezdettel.
Hungária-sör csapon!
M38
Kitűnő konyha!